

Spis treści:

1. Wprowadzenie - podstawy prawne PROGRAMU.
2. Podsumowanie działalności edukacyjnej nadleśnictwa za okres miniony tj. od 1.01.2005 r. do 31.12.2015 r.
3. Ustalenia (Protokół z posiedzeń) komisji programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Miradz.
4. Charakterystyka (naturalnych) walorów edukacyjnych nadleśnictwa.
5. Obiekty edukacji leśnej nadleśnictwa.
6. Obiekty edukacji przyrodniczej innych podmiotów znajdujące się na terenie nadleśnictwa.
7. Partnerzy w edukacji leśnej społeczeństwa.
8. Wydawnictwa edukacyjne o nadleśnictwie.
9. Plany roczne działalności edukacyjnej.
10. Sprawozdania roczne z działalności edukacyjnej.
11. Załączniki :
 - Notatka z posiedzeń Komisji ds. programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Miradz

1. Wprowadzenie.

Podstawy prawne edukacji leśnej

Program edukacji leśnej społeczeństwa w nadleśnictwie sporządza się na podstawie Zarządzenia nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 roku w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych.

Edukacja leśna społeczeństwa jest zadaniem Lasów Państwowych wynikającym z założeń „Polityki Leśnej Państwa” (1997r.) i przyjętych „Kierunków rozwoju edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych” (2003 r.).

Stała i powszechna edukacja leśna społeczeństwa ma na celu:

- upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym oraz o wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarce leśnej;
- podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z wszystkich funkcji lasu;
- budowanie zaufania społecznego dla działalności zawodowej leśników ;

Przekazywane w ramach działalności edukacyjnej treści powinny w szczególności koncentrować się wokół następujących zagadnień:

- budowy i funkcjonowania ekosystemów leśnych,
- produkcyjnego i pozaprodukcyjnego znaczenia lasu,
- zagrożeń i ochrony lasów,
- ochrony przyrody,
- roli leśnika w gospodarowaniu zasobami przyrody.

Program w świetle ustaleń zawartych w w/w dokumentach jest aktem wykonawczym wprowadzającym do lasów państwowych planowe działania związane z prowadzeniem edukacji leśnej społeczeństwa gdyż :

- „Program edukacji...” określa zakres i zadania edukacji leśnej społeczeństwa realizowane na poziomie nadleśnictwa.

- „Program edukacji...” tworzony jest w nadleśnictwie, które później realizuje w praktyce wszystkie jego założenia.
- zakres i zadania edukacji określone w Programie uwzględniają lokalną rzeczywistość,
- uwzględnia potrzeby i możliwości nadleśnictwa, w tym finansowe i kadrowe.

2. Podsumowanie działalności edukacyjnej w latach poprzednich

Działalność edukacyjną w Nadleśnictwie Miradz w sposób zorganizowany i usystematyzowany prowadzona jest już od kilkunastu lat. Chcąc podsumować mijający okres (lata 2006-2015) w działalności edukacyjnej nadleśnictwa można śmiało powiedzieć, że były to lata dynamicznego wzrostu.

Duży nacisk położony na ten rodzaj działalności w skali całych Lasów Państwowych, znaczące zaangażowanie pracowników oraz środków finansowych przyniosło wymierne efekty – w skali Nadleśnictwa Miradz ilość osób biorących udział w różnego typu zorganizowanych zajęciach i spotkaniach z leśnikami wzrosła o blisko 110% (w 2014 roku było to blisko 3,2 tysiąca osób)

Tak znaczący wzrost osób uczestniczących w prowadzonej przez pracowników nadleśnictwa działalności edukacyjnej udało się osiągnąć dzięki:

- zaangażowaniu wielu pracowników, zarówno tych pracujących na co dzień w biurze nadleśnictwa oraz terenowych.
- szerokiej palecie form jakie przybierały działania edukacyjne, od tradycyjnych pogadarek, wycieczek do lasu po wystawy fotograficzne, rajdy rowerowe czy liczne konkursy.
- rozbudowie infrastruktury wykorzystywanej w tej działalności, w szczególności budowie tzw. „Zielonej Klasy”, która dzięki dogodnej lokalizacji znakomicie uzupełniła dotychczas funkcjonujący obiekt tj. Ścieżkę przyrodniczo-dydaktyczną oraz dostosowaniu i doposażeniu sali narad nadleśnictwa do potrzeb prowadzenia w niej zajęć edukacyjnych.

Uzyskanie tak dobrych efektów możliwe było dzięki przeznaczeniu na cele związane z tą działalnością znacznych nakładów finansowych pochodzących głównie z środków własnych nadleśnictwa oraz dotacji otrzymywanych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

3. Ustalenia (protokół z posiedzenia) komisji programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Miradz .

W dniu 2015-09-11 w siedzibie Nadleśnictwa Miradz odbyły się 2 spotkania zespołu w następującym składzie :

- Wojtasiński Wojciech - specjalista SL w Nadleśnictwie Miradz
- Tadeusz Chrzanowski - główny specjalista SL w RDLP w Toruniu
- Magdalena Musiałowska - Nauczycielka Szkoły Podstawowej nr 1 w Kruszwicy
- Izabela Ratajczyk - Nauczycielka Szkoły Podstawowej nr 2 w Kruszwicy
- Paweł Stopiński - Prezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Nadgopłańskiej

Celem posiedzenia było określenie oraz omówienie założeń do sporządzenia programu edukacji leśnej społeczeństwa, określono następujące założenia :

- I. Edukację leśną społeczeństwa w Nadleśnictwie Miradz prowadzi się w oparciu o naturalne walory przyrodnicze terenu i obiekty edukacyjne na które składają się:
 - zwarty kompleks leśny o zróżnicowanym składzie gatunkowym drzewostanów i występujące w nim unikatowe siedliska i zbiorowisk roślinnych ;
 - licznie występująca zwierzyna, zwłaszcza ptactwo wodno - błotne ;
 - rezerваты przyrody i inne, formy ochrony przyrody ;
 - leśna ścieżka przyrodniczo - dydaktyczna Nadleśnictwa Miradz ;
 Proponuje się wzbogacić tematy prezentowane na ścieżce o np. profil glebowy i martwe drewno.
 - ścieżki edukacyjne Nadgopłańskiego Parku Tysiąclecia ;
 - zawodowe powierzchnie dydaktyczne : szkółka leśna , powierzchnie naturalnych odnowień , drzewostany nasienne , drzewostany zachowawcze oraz drzewa mateczne itp.
- II. Parterami nadleśnictwa w prowadzeniu edukacji leśnej społeczeństwa będą:
 - miejscowe przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja , a także szkoły średnie ;
 - Nadgopłański Park Tysiąclecia ;
 - lokalne władze samorządowe gminne oraz powiatowe ;

- organizacje pozarządowe - towarzystwa i stowarzyszenia;
- lokalne media: prasa, radio, portale internetowe;

III. Oferta edukacyjna nadleśnictwa będzie ukierunkowana na następujące grupy odbiorców:

- dzieci i młodzież miejscowych przedszkoli, szkół podstawowych oraz średnich ;
- dzieci i młodzież wypoczywająca na terenie nadleśnictwa w okresie wakacyjnym ;
- dorośli, turyści indywidualni ;
- studenci wydziałów leśnych, uczelni bydgoskich oraz toruńskich ;

IV. Edukację leśną społeczeństwa będzie prowadzona w oparciu o istniejące wydawnictwa o charakterze informacyjnym i edukacyjnym. Należy tę ofertę wzbogacać o nowe pozycje np. wydanie folderu nadleśnictwa oraz na bieżąco uaktualniać prezentowane treści.

V. Zadania związane z prowadzeniem edukacji leśnej społeczeństwa Nadleśnictwo Miradz pokrywa ze środków własnych. Na potrzeby budowy nowych obiektów oraz na realizację projektów edukacyjnych (np. konkursy) planuje się pozyskanie dofinansowania z źródeł zewnętrznych np.: Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, dotacji unijnych.

VI. Ilość pracowników zaangażowanych w edukację leśną społeczeństwa powinna być adekwatna do występującego zapotrzebowania w tym zakresie i koordynowana przez osobę odpowiedzialną za prowadzenie działalności edukacyjnej w nadleśnictwie.

VII. W celu bieżącej analizy, jak również lepszego przygotowania przyszłej oferty edukacyjnej należy na bieżąco prowadzić sprawozdawczość w sposób określony w Zarządzeniu Dyrektora Generalnego LP nr 57/2003.

4. Charakterystyka (naturalnych) walorów edukacyjnych nadleśnictwa

Położone na południu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu Nadleśnictwo Miradz jest najmniejszym z grupy 27 jednostek, które wchodzi w skład dyrekcji – liczy nieco ponad 8819 ha. Tereny nadleśnictwa uwikłane są w bogatą, wielkopolsko - kujawską historię związaną z początkami państwowości Polski. Najstarsza wzmianka o lasach, które tworzą znany dziś kompleks dotyczy uposażenia przed 1065 rokiem nowo powstałego Klasztoru Benedyktynów w Mogilnie. Wraz z mijającymi wiekami Lasy Miradzkie stanowiły własności klasztorne (zakonu sióstr Norbertanek w Strzelnie oraz Benedyktynów w Mogilnie), królewskie, arcybiskupów oraz szlacheckie. Znanymi w XIX wieku pod nazwą Królewskie Nadleśnictwo Strzeleńskie lasami zarządzali zaborcy pod berłem królów pruskich (z krótkim epizodem istnienia Księstwa Warszawskiego, kiedy to podporządkowane były napoleońskiej Francji). Lata 1820 – 1825 to okres, w którym okrojony leśny rewir strzeleński liczył niespełna 7000 ha (wyłącznie dawne lasy klasztorne) i to właśnie z tych lasów powstało nadleśnictwo Miradz. Wówczas opisywane lasy zostały po raz pierwszy pomierzone, a pierwszy operat datowany jest na rok 1853. Okres niepodległej II Rzeczypospolitej przyniósł pełną organizację Nadleśnictwa Miradz w latach 1925/1926. Zostało ono włączone w skład Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu. Po okresie okupacji hitlerowskiej nadleśnictwo zostało reaktywowane zgodnie ze strukturami organizacyjnymi sprzed 1939 roku. Rok 1950 przyniósł zmiany organizacyjne w Polsce powołujące nowe województwo bydgoskie, które spowodowały również przyłączenie z dniem 1 lipca tegoż roku Nadleśnictwa Miradz w struktury Okręgowej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu. W granicach zbliżonych do obecnych Nadleśnictwo Miradz powstało z dniem 1 stycznia 1979 roku.

Współcześnie pogranicze Kujaw i Wielkopolski, na którym rozciąga się terytorialny zasięg nadleśnictwa charakteryzuje się niską lesistością, która wynosi zaledwie 12%. Kompleks Główny Lasów Miradzkich, położony na południowym – zachodzie Kujaw (Kujawy Zagoplańskie), stanowi pozostałość praborów porastającej niegdyś ogromne obszary Puszczy Nadnoteckiej. Oprócz niego na współczesne Nadleśnictwo Miradz składa się niemal 900 hektarowe Uroczysko Wycinki oraz wiele, zwykle niewielkich kompleksów i zagajników śródpolnych na terenie leśnictwa: Kurzebiela, Wycinki i Rożniaty. Głównymi gatunkami lasotwórczymi miradzkich

lasów są sosna pospolita (66% powierzchni leśnej) oraz dąb szypułkowy (21% powierzchni leśnej). Drzewostany porastają w dużej mierze żyzne siedliska lasowe. Dominujące lasy świeże wraz z lasami mieszanymi świeżymi stanowią 70% udziału, siedliska wilgotne (Lw, LMw, Ol, OlJ) występują na około 12% natomiast siedliska borowe pokrywają około 18% powierzchni. Drzewostany Nadleśnictwa Miradz w dominującej części pochodzą z odnowień sztucznych. Z podanej wyżej informacji o dominacji sosny jako gatunku lasotwórczego przy bardzo dużym udziale żyznych siedlisk lasowych wynika wyraźna potrzeba prowadzenia przebudowy składów gatunkowych wielu drzewostanów. Stopniowe dostosowywanie składów gatunkowych do siedlisk leśnicy prowadzą stosując jako wiodące rębnie złożone, gniazdowe.

Na terenie nadleśnictwa oraz w zasięgu jego terytorialnego działania występują liczne jeziora, z których bez wątpienia największym jest Jezioro Gopło objęte licznymi formami ochrony przyrody. Trzcinowiska, łąki i bagna występujące nad Gopłem oraz ciekawym ciekim wodnym jakim jest kanał łączący Jezioro Gopło i Jezioro Ostrowskie stanowią ostoje i schronienie dla zwierzyny łownej oraz ptaków wodno-błotnych. Z dzikich zwierząt występujących w nadleśnictwie do najcenniejszych należy bielik – miejsca jego gniazdowania zostały objęte ochroną strefową. Oprócz bielika chronione ptaki szponiaste na tutejszych terenach reprezentowane są głównie przez: myszołowy, jastrzębie, krogulce, kobuzy oraz błotniaki stawowe. Stosunkowo rzadko występuje trzmielojad oraz błotniak łąkowy, a jako ptaki przelotne bądź zalatujące wymieniłem należy kanię rudą, rybołowa oraz orlika krzykliwego. Ponadto występują prawie wszystkie gatunki dzikich kaczek oraz gęsi. Ostoja ptasia o randze europejskiej jaką jest Jezioro Gopło stanowi jedno z najliczniejszych miejsc gniazdowania gęgawy (do 180 par lęgowych) w kraju. Ponadto nad Gopłem znajduje się jedno z najliczniejszych w Wielkopolsce noclegowisk żurawi – ich liczba w miesiącach jesiennych sięga około 2500 osobników. Nad jeziorami: Gopłem i Ostrowskim jesienne koncentracje północnych gęsi zbożowych i biało-czelnych sięgają około 5000 - 6000 osobników. Z gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej (79/409/EWG), których liczne populacje występujących na terenie Nadleśnictwa Miradz wymienić należy np.: bąka, bączka, dzięcioła średniego, dzięcioła czarnego, lerkę, gąsiora i ortolana. Walory przyrodnicze Nadleśnictwa Miradz podkreślają istniejące formy ochrony przyrody:

I - pomniki przyrody:

- dęby szypułkowe - 44 szt.,
- lipy drobnolistne - 2 szt.,
- cis pospolity - 1 szt.,
- czereśnia ptasia - 1 szt.,
- kasztanowiec biały - 2 szt.,
- jarząb brekinia - 2 szt.,
- gład narzutowy - 1 szt.,
- 230-letni drzewostan dębu szypułkowego - powierzchniowy pomnik przyrody o pow. 11,84 ha.

II – rezerваты przyrody - na terenie nadleśnictwa zlokalizowane są dwa rezerваты częściowe:

1. rezerwat florystyczno – faunistyczny „*Nadgoplański Park Tysiąclecia*” . Celem jego utworzenia jest ochrona miejsc lęgowych ptactwa wodnego i lądowego.
2. rezerwat faunistyczny „*Czapliniec Ostrowo*” chroniący miejsca lęgowe czapli siwej (*Ardea cinerea*).

III – parki krajobrazowe:

Park Krajobrazowy „*Nadgoplański Park Tysiąclecia*”.

IV – Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Miradzkich.**V – obszary Europejskiej Sieci Ekologicznej „Natura 2000”:**

1. „*Ostoja Nadgoplańska*” (PLB 040004). Obszar specjalnej ochrony ptaków.
2. „*Pojezierze Gnieźnieńskie*” (PLH 300026). Obszar ochrony siedlisk.
3. „*Jezioro Gopło*” (PLH 040007). Obszar ochrony siedlisk.

VI – użytki ekologiczne:

Zajmują na terenie Nadleśnictwa Miradz powierzchnię 77.12 ha. Są to przede wszystkim bagna ze śródleśnymi oczkami wodnymi, torfowiska oraz łąki.

VII – strefy ochrony wokół miejsc lęgowych:

Dwie strefy ochrony wokół miejsc lęgowych bielika (*Haliaeetus albicilla*).

Wszystkie w/w walory jakimi dysponuje nadleśnictwa sprzyjają i pomagają w prowadzeniu edukacji leśnej społeczeństwa praktycznie przez okres całego roku

5. Obiekty edukacji leśnej Nadleśnictwa Miradz .

Na terenie Nadleśnictwa Miradz funkcjonuje szereg obiektów wykorzystywanych w edukacji leśnej społeczeństwa są to:

- sala edukacyjna – po przystosowaniu i doposażeniu rolę tę pełni świetlica w budynku nadleśnictwa. Sala ta wyposażona jest w sprzęt audio – wizualny, tablice multimedialne oraz liczne pomoce naukowe. Ponadto posiada zaplecze sanitarne i gastronomiczne.
- leśna ścieżka przyrodniczo - dydaktyczna nadleśnictwa, położona w bezpośrednim sąsiedztwie siedziby nadleśnictwa. Wyposażona jest w utwardzony parking przy nadleśnictwie, wiatę i stojaki na rowery. Ścieżka obejmuje 13 tematycznych przystanków i ma długość 2,5 km . Tematy poruszane na ścieżce obejmują następujące zagadnienia dotyczące gospodarki leśnej i ochrony środowiska: Leśnik – gospodarz lasu, Pomniki przyrody, Mrowisko, Bagienka śródleśne, Drzewa, Mała retencja, Pułapki feromonowe, Ptaki, Dokarmianie zwierzyny, Grzyby, Powalone Drzewo, Ekologiczna rola lasu, Ogień w lesie . Ścieżkę odwiedza rocznie blisko 2000 osób w grupach zorganizowanych .
- plac edukacyjny – Zielona klasa, obiekt stanowi uzupełnienie ścieżki przyrodniczo dydaktycznej, zlokalizowany jest również w sąsiedztwie budynku nadleśnictwa, czyli w miejscu gdzie rozpoczyna i kończy się wędrowka ścieżką dydaktyczną. Plac wyposażony jest w zadane ławo-stoły, miejsce na ognisko ze stałym rusztem, interaktywne tablice informacyjne oraz infrastrukturę rekreacyjną (zjeżdżalnię, huśtawki, drabinki itp.)
- powierzchnie dydaktyczne - odnowienie naturalne daglezi w oddziale 109, odnowienie naturalne dębu szypułkowego oddziale 22, odnowienia naturalne buka oddziale 35 .
- powierzchnie dydaktyczne z zakresy nasiennictwa i selekcji - wyłączony d-

stan nasienny dębu szypułkowego w oddziale 72 wraz z drzewami matecznymi , wyłączone drzewostany nasienne daglezi zielonej w oddz. 109 wraz z drzewami matecznymi tego gatunku, zachowawcza uprawa buka pospolitego w oddziale 253.

- inne obiekty: Glebowa Powierzchnia Wzorcowa - pomoc dla studentów leśnictwa i pokrewnych kierunków, miejsce badań naukowych,
- szkółka leśna w Przyjezierzu - miejsce edukacji leśnej uczniów okolicznych szkół podstawowych, gimnazjów i studentów.

6. Obiekty edukacji przyrodniczej innych podmiotów znajdujące się na terenie Nadleśnictwa Miradz .

Nadgoplański Park Tysiąclecia z siedzibą w Kruszwicy posiada następujące obiekty edukacyjne :

- Salkę edukacyjną na piętrze swojej siedziby. Sala wyposażona jest prócz sprzętu audiowizualnego, w eksponaty spreparowanych zwierząt , wodnych łądowych , zielniki z roślinami występującymi na terenie parku . Są wśród nich również gatunki rzadkie i chronione, stanowiące wyjątkową wartość poznawczą i edukacyjną.
- „Rysiówka” - baza noclegowa oraz miejsce edukacji dla zorganizowanych grup zwiedzających Półwysep Potrzymiech .
- Ścieżki dydaktyczne zlokalizowane w Parku a mianowicie :
 - ścieżka przyrodniczo-historyczna "*Mare-Polonorum*" ;
 - ścieżka ekologiczno przyrodnicza - Jezioro Gopło-Mietlica-Przewóz ;
 - ścieżka edukacyjna Potrzymiech ;

7. Partnerzy Nadleśnictwa Miradz w edukacji leśnej społeczeństwa

Edukacja leśna społeczeństwa w Nadleśnictwie Miradz skierowana jest przede wszystkim do dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów oraz szkół średnich, a także dzieci z przedszkoli. Drugą grupą odbiorców są nauczyciele,

studenci, turyści, oraz członkowie stowarzyszeń lokalnych .

Do potencjalnych partnerów w edukacji leśnej społeczeństwa należą :

- lokalne przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja, a także szkoły średnie;
- Nadgoplański Park Tysiąclecia ;
- lokalne władze samorządy gminne oraz powiatowe ;
- organizacje i stowarzyszenia pozarządowe ;
- lokalne media (regionalna prasa, rozgłośnie radiowe, oraz portale internetowe)

8. Wydawnictwa edukacyjne o Nadleśnictwie Miradz .

- Folder leśnej ścieżki przyrodniczo-dydaktycznej Nadleśnictwa Miradz - Andrzej Kaczmarek, Tadeusz Chrzanowski, Wojciech Wojtasiński Bydgoszcz 2007
- Lasy Miradzkie z dziejów Nadleśnictwa Miradz – Marian Przybylski, Miradz-Strzelno 2013
- Mapa turystyczno – krajoznawcza Szlak rowerowy wokół jeziora Ostrowskiego, PTTK Strzelno, Strzelno 2013

9. Plan działalności edukacyjnej nadleśnictwa w 2016 r.

W roku 2016 planuje się w Nadleśnictwie Miradz następujące zadania rzeczowe z zakresu edukacji leśnej społeczeństwa:

- a. Naprawę i konserwację urządzeń zlokalizowanych na ścieżce przyrodniczo-dydaktycznej i placu edukacyjnym oraz wymianę części tablic informacyjnych na tych obiektach.
- b. Przygotowanie i wydanie nowego folderu nadleśnictwa.

Inne przedsięwzięcia z zakresu edukacji leśnej:

- a. „*Las bez ognia*”, termin: II kwartał 2016 roku, adresaci: lokalne szkoły podstawowe oraz gimnazja, akcja polegać będzie na przekazaniu materiałów edukacyjnych (plakaty, broszury, zakładki) z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasów oraz przeprowadzeniu pogadarek tematycznych przez leśników.
- b. „*Ścieżka przyrodniczo - dydaktyczna*” i „*Zielona klasa*” - kontynuowanie działalności, przybliżanie społeczeństwu zagadnień związanych min. zasadami prowadzenia gospodarki leśnej, zachowania się w lesie, ochroną przyrody
- c. „*Dokarmianie ptaków i zwierzyny*” - w I i IV kwartale. Głównym celem akcji jest uświadomienie młodzieży na sytuację zwierząt w okresie zimowym. Pracownicy będą dostarczali do szkół karmę dla ptaków, a dzieci do lasu zebrane kasztany, żołędzie lub suchy chleb.
- d. „*Święto sadzenia lasu*” - akcja realizowana wiosną (kwiecień), skierowana do uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i liceów. Młodzież po krótkiej pogadance na temat celowości tego zabiegu będzie samodzielnie sadzić las.
- e. „*Czysty las*” - okresowe akcje porządkowania terenów leśnych przez uczniów lokalnych szkół. Przedsięwzięcie ma na celu głównie zwrócenie uwagi młodych ludzi na problem zaśmiecania lasu.
- f. Konkurs „*Ocalmy kasztanowce*” - termin: jesień 2016 r. Zorganizowana akcja polegająca na grabieniu i utylizacji opadłych liści kasztanowców. Skierowana do wszystkich szkół z regionu. Dla jednostek najbardziej aktywnych przewidziane nagrody.
- g. Konkurs „*Drugie życie drewna*” – termin: jesień 2016 r. Konkurs skierowany do okolicznych szkół i młodzieżowych ośrodków wychowawczych. Przedsięwzięcie ma na celu zwrócenie uwagi na szeroki wachlarz możliwości powtórnego wykorzystywania drewna. Nagrody dla uczestników konkursu nadleśnictwo planuje zakupić w ramach uzyskanej dotacji z WFOŚiGW.

- h. Kontynuowanie udziału w imprezach plenerowych o zasięgu regionalnym tj. „Regionalnych Targach Rolnych” w Bielicach organizowanych przez Starostwo Powiatowe w Mogilnie, oraz festynie „Lato w Parku” organizowanym przez Nadgoplański Park Tysiąclecia w Kruszwicy.

10. Sprawozdania roczne z działalności edukacyjnej nadleśnictwa.

11. Załączniki : Kserokopia Notatki z posiedzenia Komisji ds. programu edukacji leśnej.

